

MEMO

MEMO AAN	college van B&W
MEMO VAN	Jeroen van der Spek
TEAM	Team Advies RO
CC	projectleider nieuwbouw Kiezel en Kei, Bergambacht
DATUM	24 juli 2023
ONDERWERP	Vaststellen capaciteit nieuwbouw Kiezel en Kei

Inleiding

Voor zowel openbare basisschool Kiezel en Kei als christelijke basisschool De Ark worden de plannen voorbereid voor nieuwbouw respectievelijk vernieuwbouw (grondige renovatie). De basis voor het bepalen van de omvang van deze scholen is de leerlingenprognose. Voor de scholen in Bergambacht is de leerlingenprognose geactualiseerd. Deze laat een forse stijging van het aantal kinderen in Bergambacht zien ten opzichte van eerdere prognoses. Dat heeft effect op de omvang van de nieuw te bouwen scholen. In deze memo gaan we in op Kiezel en Kei. De Ark blijft in deze memo buiten beschouwing. Daarvoor is een aparte memo opgesteld.

Begin 2022 is tussen gemeente en schoolbestuur afgesproken dat het nieuwe schoolgebouw van Kiezel en Kei geschikt moest zijn voor 260 leerlingen. Op basis van de geactualiseerde prognose is 300 leerlingen voor Kiezel en Kei meer op zijn plaats. Hieronder komen deze punten aan bod:

- Verklaringen en risico's
- Aannee voor de nieuwbouw;
- Advies

Verklaringen en risico's

Het aantal kinderen in de basisgeneratie (4 -11-jarigen en 30% van de 12-jarigen) in Bergambacht stijgt als gevolg van verwachte woningbouw.

- De Woonvisie is door de raad vastgesteld en omvat een woningbouwopgave van 4000 woningen tot 2040. In de geactualiseerde prognose wordt er rekening mee gehouden dat een deel van die woningbouwopgave in of bij Bergambacht gerealiseerd wordt. Hoeveel en wanneer, daar is een aanname voor gedaan. De verkenning voor een woonwijk aan de oostzijde van Bergambacht is gestart. Nieuwbouw van 350 tot 500 woningen is reëel. In de prognose is rekening gehouden met 400 woningen. Voor het aantal verwachte kinderen in een nieuwbouwwijk bestaan verschillende modellen. Deze zijn op de laatste pagina van de prognose onder elkaar gezet. Alle modellen laten een stijging zien ten opzichte van de eerdere leerlingenprognose.

Onderstaande punten hebben aanvullend ook invloed op de stijging van het aantal leerlingen van Kiezel en Kei:

- Het belangstellingspercentage voor Kiezel en Kei is de afgelopen jaren gedaald. Dit houdt in dat van de kinderen die in Bergambacht (komen) wonen, op dit moment een kleiner aandeel kiest voor Kiezel en Kei dan in het verleden. Deze trend blijkt uit de feitelijke cijfers van afgelopen jaren.
- De invoering van passend onderwijs en ook de huisvesting van statushouders in de gemeente kunnen leiden tot meer leerlingen bij de Bergambachtse scholen. Hier zijn op dit moment geen gegevens van verwerkt in de prognose.

Bovenstaande punten zijn verklaringen voor het gestegen aantal leerlingen van de basisgeneratie in Bergambacht. Ondanks een iets lager belangstellingspercentage heeft de groei van de basisgeneratie tot gevolg dat Kiezel en Kei waarschijnlijk meer leerlingen trekt in de toekomst (300), dan wat eerder voorzien was (260).

Leerlingenprognoses blijven berekeningen, waarvoor een deel van de input bestaat uit harde cijfers uit het verleden. Een ander deel van de input bestaat uit aannames voor de toekomst, zoals verwachte woningbouwontwikkeling en belangstellingspercentages. Als het aantal woningen in de toekomst toch lager ligt, of in een andere tempo gerealiseerd wordt, dan heeft dat gevolgen voor het aantal verwachte kinderen. Ook het belangstellingspercentage kan plotseling wijzigen, bijvoorbeeld als zich een incident op een van de scholen voordoet.

We weten zeker dat in de vastgestelde Woonvisie is opgenomen dat we 4000 extra woningen moeten realiseren in de gemeente, en dat een fors deel daarvan bij Bergambacht moet komen. Daar moet de provincie Zuid-Holland uiteindelijk nog mee instemmen, maar de urgentie van deze bouwplannen is bij de lokale politiek heel groot. Deze woningbouwopgave consequent doortrekken naar andere beleidsterreinen dan wonen, levert dat we hier ook voor onderwijshuisvesting op moeten anticiperen.

In de geactualiseerde leerlingenprognose is rekening gehouden met extra woningbouw in Bergambacht. Voor het aantal kinderen dat verwacht kan worden in een nieuwbouwwijk zijn verschillende modellen beschikbaar. Bouw je vooral eengezinswoningen, dan verwacht je daar meer kinderen uit dan wanneer je veel voor senioren bouwt. Tegelijkertijd levert, in theorie, bouwen voor senioren juist verhuisbewegingen op waardoor elders in de kern woningen voor gezinnen met kinderen vrij komen. Op de laatste pagina van de leerlingenprognose staan drie scenario's. Vanuit de gesprekken met schoolbestuur en in deze memo gaan we uit van 'scenario middel'. We bouwen in de nieuwbouwwijk niet alleen voor jonge gezinnen maar zeker ook voor ouderen. Scenario 'maximum', met het maximum aantal verwachte kinderen, lijkt niet reëel. Scenario 'laag', lijkt te laag omdat onze gemeente van zichzelf al een hoger AVC (algemeen vruchtbaarheidscijfer) heeft dan het landelijk gemiddelde. Scenario 'middel' is daarom de meest voor de hand liggende keuze.

Aanname voor nieuwbouw

Er is overeenstemming met Stichting Onderwijs Primair om de leerlingenprognose te baseren op scenario 'middel'. Onderstaand een overzicht.

	22/23	23/24	24/25	25/26	26/27	28/29	31/32	33/34	35/36	39/40
Prognose scenario middel	225	224	224	225	236	268	302	316	317	301
Ruimtebehoefte (lokalen)	10	10	10	10	10	11	13	13	13	13

De prognose waar we ons op baseren piekt een aantal jaar boven de 300 leerlingen. Echter, we bouwen een schoolgebouw nooit voor de piek in het aantal leerlingen. Als we voor Kiezel en Kei een schoolgebouw realiseren voor 300 leerlingen, met 13 lokalen, dan kan de school deze geprognostiseerde tijdelijke piek opvangen.

Het kan dat de basisgeneratie in Bergambacht toch meer groeit, bijvoorbeeld als gevolg van woningbouwontwikkelingen. Dan moet worden bijgestuurd. Dan wordt De Ark daar ook mee geconfronteerd en moet op het niveau van de kern bekeken worden hoe en waar huisvesting geregeld wordt. Het is ook mogelijk dat de woningbouwontwikkelingen (deels) niet doorgaan, of in een heel ander tempo dan wat nu in de prognose is ingevoerd. Het is denkbaar dat de school dan te ruim gebouwd is, en normatief leegstand heeft. De school draagt dan het risico van de exploitatie. Bij leegstand kan een school gebouwdelen in medegebruik geven aan andere maatschappelijke partijen.

Advies:

1. Stel de benodigde onderwijscapaciteit voor de permanente nieuwbouw van Kiezel en Kei vast op 300 leerlingen.
2. De gemeente anticipeert hiermee op verwachte groei. Dat is een gedeeld risico met de school: als het aantal van 300 leerlingen om welke reden dan ook, toch niet gehaald wordt, dan draagt de gemeente toch de kapitaalslasten van deze investering. Het schoolbestuur is zelf verantwoordelijk voor de exploitatielasten en heeft aangegeven deze te kunnen dragen.
3. Blijf de komende paar jaar de prognose van ontwikkeling van het aantal leerlingen monitoren en bijstellen op basis van actuele woningbouw informatie.
4. Ontwerp een flexibel gebouw dat gemakkelijk uit te breiden is indien nodig, en waar ook ruimten die in de toekomst niet meer voor onderwijs nodig zijn, gemakkelijk door een andere partij in gebruik genomen kunnen worden.

Stichting Onderwijs Primair is akkoord met het hierboven geformuleerde advies.